

Gemeente Maastricht
GEMEENTERAAD

De Verslaggever van de Raad

Versie: 26 juli 2017

Voorwoord

In het voorjaar van 2016 kwam vanuit het presidium van de gemeenteraad de opdracht om te werken aan een communicatiestrategie van de raad, met als doel de raad beter in beeld te brengen bij de inwoners van Maastricht en hen meer te betrekken bij het democratisch proces. Dit mede naar aanleiding van de nieuwe werkwijze van de raad.

Sinds die tijd is er veel gebeurd. Een eerste concept communicatieplan werd eind 2016 en begin 2017 besproken in de raad en maakte bij raadsleden veel los: ideeën, vragen, opmerkingen en spontane brainstormsessies. Hoewel het oorspronkelijke concept werd teruggetrokken, werd in mei 2017 een voorstel aangenomen voor de inzet van de meest breed gedragen instrumenten uit het plan, met name m.b.t. betere informatievoorziening naar burgers via de website en social media. Dit als voorloper op een fundamentele discussie over de communicatiestrategie van de raad: wat wil de raad nu echt meer communiceren en hoe gaan we dat doen?

De discussie met woordvoerders en professionals uit het vakgebied vond plaats in juni 2017. Hieruit kwam naar voren dat er inmiddels voldoende wordt gedaan om de raad beter bij burgers in beeld te brengen via de gebruikelijke marketing/PR instrumenten (mede dankzij het besluit uit mei). Een volgende stap zou meer inhoudelijk en redactioneel moeten zijn: meer pers aandacht.

Of het nu vanwege gebrek aan tijd, budget of interesse is; het beeld dat de pers onvoldoende aandacht besteedt aan de gemeenteraad werd door alle aanwezigen gedeeld. Dit is niet uniek voor Maastricht. Overal in Nederland worstelen gemeenteraden met het feit dat er steeds minder aandacht is voor hun rol en taak. Vandaar dat enkele gemeenten, waaronder ook grote gemeenten, experimenteren met een 'eigen' lokale journalist die exclusief schrijft over zaken aangaande de gemeenteraad. Zou dit een volgende stap voor Maastricht kunnen zijn? Wordvoerders en professionals waren allen enthousiast en zouden het graag uitgewerkt zien.

Het presidium was het hiermee eens en gaf de griffie de opdracht het idee van een verslaggever van de raad verder te verkennen. Het voorstel dat nu voorligt beschrijft drie mogelijke concepten.

Samenvatting

De raad merkt tijdens een bijeenkomst op dat er meer wordt gedaan aan de zichtbaarheid van de gemeenteraad dan voorheen, en dat het tijd is om te werken aan meer redactionele aandacht van de pers. Hiertoe zou de gemeenteraad een eigen 'Verslaggever van de raad' kunnen benoemen. In dit voorstel worden drie mogelijkheden tot uitwerking beschreven.

1. Onze verslaggever bij RTV Maastricht

Dit voorstel houdt in dat de gemeenteraad een vast bedrag per jaar uitkeert aan RTV Maastricht om de kosten van een deeltijd journalist te dekken. Deze journalist zou zich dan exclusief bezig houden met de lokale politiek in Maastricht.

2. De freelance journalist

Dit voorstel betekent dat een journalist (ondernemer) de opdracht krijgt om verslag te doen van de activiteiten van de gemeenteraad. De raad dient dan als opdrachtgever en de journalist is niet gebonden aan een specifieke persorganisatie.

3. Een potje voor artikelen

Dit voorstel beschrijft het opzetten van een vast budget per jaar waaruit verschillende freelance journalisten worden bekostigd om verslag te doen van de activiteiten van de raad.

4. Bonus: Publicatie ook op ViaMaastricht, MaastrichtGezien en Nieuwsbrief Dagblad de Limburger

Voor een aanvullend bedrag per jaar worden publicaties van de Verslaggever van de Raad ook breed verspreid via het weekblad ViaMaastricht (voorheen: 1Maastricht) en online via de kanalen van Concentra Media.

Op basis van de uitkomst van de bespreking in de raadsronde op 5 september zal de griffie een van de voorstellen concretiseren en voorleggen ter definitieve besluitvorming middels een raadsvoorstel.

Inhoud

Voorwoord	1
Samenvatting.....	2
Inhoud	3
Inleiding.....	4
Concept 1: Onze verslaggever bij RTV.....	5
Concept 2: De freelance journalist.....	5
Concept 3: Een potje voor artikelen.....	6
Bonus: Kruisbestuiving met ViaMaastricht	6
Conclusie en vervolgtraject	7

Inleiding

Het idee van een verslaggever van de raad is niet uniek voor Maastricht, maar staat wel overal nog in de kinderschoenen. Tijdens de werkbijeenkomst in juni 2017 zijn enkele criteria naar voren gebracht waar een concept in Maastricht aan zou moeten voldoen.

Onafhankelijk

Een verslaggever van de raad moet kritisch kunnen zijn, onafhankelijk onderzoek kunnen doen en moet moeilijke vragen durven stellen. Deze onafhankelijke, kritische houding geldt voor zowel de relatie met de gemeenteraad als die met het college. De geloofwaardigheid van de verslaggeving komt in het geding wanneer twijfels ontstaan over deze onafhankelijkheid.

Het is daarom niet wenselijk is om een verslaggever van de raad in dienst te laten treden van de gemeente. Daar waar de afdeling communicatie in dienst van het college werkt, werkt de griffie in dienst van de gemeenteraad. In beide gevallen is het risico op (schijn van) belangenverstrengeling te groot, zowel bij positieve als bij negatieve verslaggeving. Een verslaggever moet zelfstandig of met een redactie keuzes kunnen maken over wat wel en niet interessant is om over te schrijven en kiest zelf de insteek en toon van een artikel. Twijfels over de motivatie achter een artikel doen afbreuk aan de betrouwbaarheid van de verslaggever (en daarmee al zijn artikelen). Het is dus wenselijk dat een verslaggever van de gemeenteraad buiten de organisatie opereert.

Multichannel

Berichten gemaakt door de verslaggever van de raad moeten gepubliceerd kunnen worden op meerdere kanalen, zowel binnen als buiten de gemeente. Ze moeten in de regel 1-op-1 geplaatst kunnen worden op Thuis in Maastricht, de website van de gemeente over wonen in onze stad. Ook moeten ze aan verschillende perskanalen worden gestuurd, zodat bijvoorbeeld ook Dagblad de Limburger of L1 deze kan gebruiken als input voor een mogelijk nieuwsbericht of achtergrondverhaal. De artikelen van de Verslaggever van de Raad hebben niet de doelstelling om exclusief te zijn voor één kanaal of organisatie, maar inspireren andere media om het verhaal te herhalen of vertalen naar hun doelgroep. De verslaggever is mede verantwoordelijk voor een content strategie om de artikelen in volledigheid breed te verspreiden via internet en social media.

Voldoende capaciteit

Een verslaggever van de raad moet in staat zijn in dossiers te duiken wanneer deze interessant zijn voor de lezer. Hij of zij moet de tijd hebben onderzoek te doen buiten de raadsvergaderingen om. Het is niet voldoende om alleen op raadsavonden aanwezig te zijn en verslag te doen (hoewel dit natuurlijk wel onderdeel is). Hij of zij moet zich kunnen verdiepen in de materie, zelfstandig interviews kunnen afleggen en in staat zijn en achtergrondverhaal te schrijven wanneer het voor de burger interessant is.

Budget

Tijdens de bijeenkomst werden zorgen geuit over het communicatiebudget van de raad. Is dit wel voldoende om een verslaggever van de raad te kunnen bekostigen? Woordvoerders deden het dringende verzoek aan de griffie dit bij het inventariseren van mogelijkheden te benoemen, maar niet leidend te laten zijn. Zij vragen zich openlijk af of het huidige budget wel voldoende is om de ambities van de raad te verwezenlijken, en gaven aan niet te schuwen voor een mogelijke verhoging van dit budget mocht dit nodig zijn.

Concept 1: Onze verslaggever bij RTV

Concept

Een verslaggever die voor een vast aantal uren wordt aangesteld en ondergebracht bij de redactie van RTV Maastricht. De raad stelt hiervoor een budget beschikbaar aan RTV Maastricht met als voorwaarde dat dit wordt ingezet ten behoeve van een verslaggever van de raad, zonder hierbij journalistieke integriteit aan te tasten. In andere woorden: de verslaggever heeft de vrijheid om te schrijven wat hij wilt, zolang het thematisch aan de lokale politiek kan worden gelinkt (net zoals er een verslaggever is voor sport, cultuur, etc.)

Producties en berichten komen niet alleen op TV, maar worden ook online gedeeld. Daarnaast kunnen deze ook door andere kanalen gedeeld worden, mits ze voorzien zijn van een bronvermelding.

Het concept is door de griffie met de directeur van RTV Maastricht besproken. Zij zijn positief over het idee en werken er graag aan mee. Wel benadrukken zij nogmaals dat er duidelijke afspraken gemaakt moeten worden over de onafhankelijkheid van de journalist en de output die hij of zij moet leveren.

Argumenten

- Meest gebruikelijke opzet, toegepast bij o.a. provinciale en landelijke overheden
- Werkt in inspirerende omgeving met andere journalisten en professionele redactie
- Grote mate van onafhankelijkheid

Nadelen

- Minder invloed op inhoud dan alternatieven (maar de vraag is of men dat moet willen)

Kosten

Op basis van gesprekken met journalisten en RTV Maastricht schatten wij in dat de opdracht van een Verslaggever van de Raad kan worden vervuld met 0,6 FTE. De kosten hiervoor bedragen €28.000 per jaar en zijn inclusief camera en montage.

Concept 2: De freelance journalist

Concept

De raad zet een opdracht uit bij een onafhankelijke freelance journalist voor een aantal uur per week. Dit kan een ZZP'er zijn of iemand in dienst bij een mediabureau met aantoonbare ervaring in raadsverslaggeving. De opdrachtnemer krijgt een heldere en concrete opdracht om verslag te doen van zaken aangaande de gemeenteraad.

Argumenten

- Directe invloed op selectie en formulering opdracht aan journalist
- Bouwt affiniteit op met gemeenteraad en politieke onderstroom

Nadelen

- Raad als opdrachtgever kan leiden tot (schijn van) verminderde onafhankelijkheid
- Afhankelijk van uurtarief kunnen kosten relatief hoog uitvallen

Kosten

De kosten verschillen per opdrachtnemer en variëren van jonge zelfstandig ondernemer tot veteraan binnen een mediabedrijf. De gemiddelde kosten van een freelance journalist bedragen zo'n €65 euro per uur. Als we uitgaan van 18 uur per week (0,5 FTE) en de recesperiodes niet meerekenen komen we uit op €45.000 per jaar.

Concept 3: Een potje voor artikelen

Concept

De raad stelt een vast budget per jaar beschikbaar. Freelancers kunnen ideeën voorleggen aan de raad. Een aangewezen orgaan of persoon (bijvoorbeeld een werkgroep of de griffie) beoordeelt deze aanvragen en wijst budget toe.

Argumenten

- Grote mate van flexibiliteit waardoor o.a. meerdere artikelen tegelijk kunnen worden onderzocht en parallelle sessies kunnen worden bijgewoond
- Diversiteit in schrijvers en stijlen zorgt voor afwisseling
- Mogelijkheid gebruik te maken van verschillende expertises en affiniteiten (sociaal, economie, sport, etc.)

Nadelen

- Redactionele rol voor raad of griffie: iemand moet aanvragen van freelancers voor budget voor een artikel selecteren en goedkeuren
- Geen onafhankelijkheid door directe selectie en invloed van raad
- Extra investeringen om 'fonds' te promoten onder freelancers
- Nadruk wellicht meer aandacht voor inhoud van dossiers dan voor politieke ontwikkelingen

Kosten

De raad bepaalt zelf hoeveel zij per jaar beschikbaar stellen aan freelancers voor verslaggeving. Dit kan het standaard communicatiebudget zijn (€30.000 per jaar) of een hoger bedrag zoals €50.000 per jaar om meer publiciteit te genereren. De hoogte van het bedrag kan jaarlijks worden geëvalueerd worden.

Bonus: Kruisbestuiving met ViaMaastricht

In de afrondende fase van het schrijven van bovenstaande voorstellen vond een gesprek plaats met Concentra Media, verantwoordelijk voor zowel Dagblad De Limburger als weekblad ViaMaastricht (voorheen 1Maastricht). Ook zij zijn geïnteresseerd in een partnership en zouden graag meer aandacht besteden aan de gemeenteraad. Tijdens het gesprek kwam de mogelijkheid naar voren om een van bovenstaande concepten, zoals bijvoorbeeld een Verslaggever bij RTV Maastricht, te combineren met het periodiek publiceren van berichten in ViaMaastricht en de online kanalen van Concentra.

De Verslaggever van de Raad filmt en schrijft dan niet alleen voor RTV Maastricht, maar schrijft ook eens in de twee weken een samenvatting, column of verslag dat gepubliceerd wordt in het weekblad ViaMaastricht, online op MaastrichtGezien en Social Media, en in de officiële Nieuwsbrief van Dagblad de Limburger. Uiteraard komt het stuk ook op Thuis in Maastricht. Het voordeel is dat op deze manier ook schriftelijke communicatie uitvoerig

benut wordt, naast de aandacht van RTV Maastricht (die vooral de nadruk zal leggen op beeld en geluid). Een dergelijke afspraak zou aanvullend zo'n €30.000 op jaarbasis kosten.

Conclusie en vervolgtraject

Hoewel er bij het uitvoeren van een idee als de Verslaggever van de Raad altijd uitdagingen te overwinnen zijn (inclusief uitdagingen die pas aan het licht komen bij een nadere concretisering), is de griffie van mening dat voorstel 1: Onze verslaggever bij RTV Maastricht de meeste kans van slagen heeft. De voordelen zijn groot ten opzichte van de alternatieven, waaronder de professionele werkomgeving voor de journalist en (vooral) de grote mate van onafhankelijke verslaggeving en (dus) betrouwbaarheid.

Wat betreft de aanvullende samenwerking met ViaMaastricht is de griffie van mening van een multichannel aanpak de meeste kans van slagen heeft. Door naast de producties van RTV Maastricht óók het weekblad ViaMaastricht te betrekken is de kans nog groter dat de inwoners van Maastricht op de hoogte zijn van ontwikkelingen in de gemeenteraad.

Mocht u overeenstemming bereiken over de uitwerking van één van de alternatieven, gaat de griffie direct aan de slag met de verdieping en concrete uitwerking van het voorstel waar uw voorkeur naar uitgaat. Mocht dit voorstel 1 zijn, zal de griffie de gesprekken met de directie van RTV Maastricht voortzetten en een raadsvoorstel formuleren met een concrete opdrachtformulering, een overzicht maken van de financiële consequenties en een profielschets voor de verslaggever (opgesteld in samenwerking met RTV Maastricht en eventueel in samenwerking met enkele raadsleden).